ARCHEOLOGINIŲ TYRINĖJIMŲ IR ATSISKAITYMO UŽ JUOS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

I. Bendroji dalis

1. Bendrieji reikalavimai - tai minimumas, privalomas kiekvienam archeologui. Jie gali keistis tobulėjant paminklų apsaugai, archeologijos paminklų tyrinėjimo metodikai bei vystantis pačiam archeologijos mokslui. Bendrieji reikalavimai parengti remiantis tuo, jog archeologijos paminklų kasinėjimas yra kasinėjamos paminklo dalies mokslinis sunaikinimas.

2. Archeologijos paminklais laikomi piliakalniai, piliavietės, senamiesčių kultūriniai sluoksniai, senovės gyvenviečių, kulto, gamybos pastatų, įtvirtinimų vietos, keliai, senkapiai, pilkapiai, lobių radimvietės, bei kiti senovės objektai nepriklausomai nuo buvimo vietos. Archeologijos paminklais gali būti paskelbti ir kiti objektai, atsižvelgiant į jų bendrą istorinę ir kultūrinę reikšmę. "Senovės" terminu čia suprantami laikai iki XVIII a. Archeologijos paminklai saugomi Lietuvos Respublikos galiojančių įstatymų. Archeologijos paminklų sąrašus sudaro ir tikslina respublikiniai kultūros paminklų apsaugos organai. Objektams, neįrašytiems į tokius sąrašus, šie bendrieji reikalavimai negalioja iki to laiko, kol juos tyrinėjant neaptinkama archeologiškai vertingos (iki XVIII a.) medžiagos. Aptikęs tokią medžiagą tyrinėtojas privalo per dvi savaites apie tai informuoti paminklų apsaugos organus.

3. Archeologijos paminklus tyrinėja įstaigų, organizacijų įgalioti asmenys bei privatūs asmenys, turintys specialų leidimą. Leidimus pagal įstaigų, organizacijų ir privačių asmenų prašymus (remdamasis punktu 5) išduoda Lietuvos Respublikos Lietuvos istorijos instituto Archeologijos skyrius. Pirmą kartą išduodant tyrinėtojui leidimą, atsižvelgiant į prašančiojo asmens pasirengimą tyrinėti archeologijos paminklus (išsilavinimą) ir patirtį juos tyrinėjant (dalyvaujant kitų tyrinėtojų organizuojamose ekspedicijose). Leidimo išdavimo tikslingumą nustato skyriaus nariai, pokalbio-apklausos su pretendentu metu įsitikinę, ar jis pajėgs deramai atlikti tyrinėjimus. Pretendentas privalo atnešti dviejų mokslo daktarų rekomendacijas. Ne pirmą kartą imantiems leidimą jis išduodamas tik visai atsiskaičius už ankstesnius tyrinėjimus. Jokios kitos sąlygos, išskyrus punktus 4, 10, 11, 12, 24 negali būti pagrindu neduoti leidimo.

4. Archeologiniai paminklų tyrinėjimai be leidimo kvalifikuojami kaip grubus galiojančių paminklų apsaugos įstatymų pažeidimas, už kurį darbams vadovaujantys asmenys atsako pagal galiojančius įstatymus ir pagal galiojančius archeologijos paminklų įkainavimo nuostatus įstatymo numatyta tvarka atlygina archeologijos paminklams padarytą žalą. Jeigu prasižengęs asmuo dirba darbą, susijusį su archeologijos paminklų tyrinėjimais ar apsauga, įstaiga ar organizacija, kurioje jie dirba, informuojama apie prasižengimą, o asmuo netenka teisės gauti leidimą 2 metams skaičiuojant nuo visiško atsiskaitymo už ankstesnius tyrinėjimus. Pakartotinai tyrinėjant be leidimo, iš darbams vadovavusio asmens visam laikui atimama teisė gauti leidimą.

5. Prašymus gauti leidimus įstaigos, organizacijos ar pavieniai asmenys pateikia LII direktoriaus vardu prieš darbų pradžią, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų balandžio 30 d. Po balandžio

30 d. gauti prašymai nesvarstomi, išskyrus atvejus, kai ūkinių darbų metu surandamas nežinomas archeologijos paminklas, nežinoma tokio paminklo dalis, vykdomi su žemės kasimu susiję remonto darbai žmonių apgyventose paminkluose, anksčiau per paminklų teritoriją nutiestų komunikacinių trasų vietose, po balandžio 30 d. sužalotose paminklų vietose. Prašyme nusakoma asmens, kuriam prašoma leidimo, pavardė, vardas, pareigos, numatomo tyrinėti paminklo (paminklų) pavadinimas, sąrašinis numeris, administracinė priklausomybė, numatomų atlikti darbų tikslingumas, mastas (žvalgymai, žvalgomieji tyrinėjimai, gelbėjimo darbai, liekanų ištyrimai ir kt.). Prašant leidimo tyrinėti senamiesčių kultūriniams sluoksniams, nurodomas tikslus tyrinėti numatomos vietos adresas bei apytikslis plotas. Pavieniai asmenys prašymą pateikia savo vardu.

6. Prašymą išduoti leidimą Archeologijos skyrius privalo apsvarstyti per dvi savaites nuo prašymo įteikimo dienos. Leidimas neišduodamas tik punktuose 4, 10, 11, 12, 24 nurodytais atvejais. Kiekvienu konkrečiu leidimą neišduoti atveju motyvai pranešami leidimo prašiusiajai įstaigai, organizacijai ar pavieniam asmeniui. Kiti leidimai minėtiems asmenims gali būti išduoti tik pašalinus nurodytas priežastis, dėl kurių jie nebuvo išduoti anksčiau (nesvarbu, kokiems objektams).

7. Leidime nurodoma tyrinėtojo pavardė, vardas, pareigos, numatomo tyrinėti objekto (objektų) pavadinimas, rajonas, bei atliekamų darbų mastas. Leidimų skaičius bei tyrinėti leidžiamų objektų skaičius vienam asmeniui neribojami, išskyrus pirmą kartą imantį leidimą asmenį. Jam išduodamas tik vienas leidimas kasinėti vienam objektui, o leidimų žvalgymams skaičius neribojamas. Leidimas pasirašomas Archeologijos skyriaus vadovo bei Lietuvos istorijos instituto direktoriaus (direktoriaus pavaduoto-

jo). Leidimą gavęs tyrinėtojas prieš tyrinėjimo darbus informuoja vietinius paminklų apsaugos organus bei vietos valdžios (savivaldybės) organus, kurių teritorijoje bus vykdomi kasinėjimai.

8. Leidime nurodyto objekto (objektų) tyrinėjimus draudžiama patikėti kitam asmeniui-ekspedicijos laborantui ar antram archeologui, išskyrus atvejus, kai paminklo tyrinėjimui sudaroma archeologų grupė. Tuomet grupės vadovas laikomas už tyrinėjimus ir atsiskaitymą atsakingu asmeniu ir leidimas išduodamas jo vardu. Jeigu tokios grupės narys (archeologas) prašo išduoti leidimą jo vardu, reikalingas grupės vadovo raštiškas sutikimas.

9. Leidimas galioja iki metų pabaigos ir negali būti pratęsiamas kitiems metams, išskyrus leidimus, išduotus žiemos sezono metu (gruodžio mėn.). Praeitais metais išduotas leidimas išimties tvarka, gali būti pratęstas ir kitų metų žiemos sezonui (sausio-vasario mėn.), jeigu tyrinėtojas praeitais metais buvo dirbęs minėtame objekte ir jei kasinėjimai susiję su remonto ar statybų metu aptiktais archeologiniais sluoksniais, kapais ar radiniais. Visais šiais atvejais atsiskaitoma įprasta tvarka (kaip už praeitų metų tyrinėjimus). Leidimas įpareigoja tyrinėtoją už visus per sezoną atliktus tyrinėjimo darbus atsiskaityti Archeologijos skyriui pagal šiuos nuostatus, pateikiant ataskaitą apie tyrinėjimo darbus. Dėl kokios nors priežasties neįvykdžius leidime numatytų tyrinėjimo darbų, jis iki kitų metų balandžio 30 d. grąžinamas Archeologijos skyriui su lydraščiu, paaiškinančiu tyrinėjimų neįvykdymo priežastis.

10. Tyrinėjimų ataskaita pristatoma ne vėliau kaip iki kitų metų balandžio 30 d., išskyrus punkte 11 nurodytą terminą pakartotinam svarstymui pateikus ataskaitą svarstymui. Tyrinėtojas, pristatęs ataskaitą vėliau, praranda teisę tais metais gauti leidimą.

11. Pateiktą ataskaitą Archeologijos skyriaus kolektyvas apsvarsto per dvi savaites nuo pristatymo dienos. Ataskaitos autorius turi teisę dalyvauti (taip pat privalo atvykti, jei yra kviečiamas) svarstant jo ataskaitą ir pateikti reikiamus paaiškinimus. Pripažinus, kad ataskaita atitinka bendruosius reikalavimus, ji įvertinama teigiamai. Teigiamas ataskaitos įvertinimas yra vienintelis pagrindas duoti naują leidimą. Pastabos, pasiūlymai, papildymai, išeinantys už bendrųjų nuostatų ribų, negali būti pagrindas neduoti leidimo. Ataskaita, neatitinkanti šių bendrųjų reikalavimų, grąžinama autoriui ištaisyti pastebėtus trukūmus, nurodant juos pagal bendrųjų reikalavimų punktus. Paaiškėjus, jog nurodytų trūkumų dėl nevykusios tyrinėjimų metodikos ištaisyti neįmanoma, tai turi būti užfiksuota ataskaitoje, o pats ataskaitos autorius kvalifikuojamas kaip asmuo, pirmą kartą imantis leidimą su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis (punktai 3, 7). Pataisyta ataskaita svarstoma įprasta tvarka (punktas 11). Jeigu grąžinta pataisyti ataskaita pakartotinai duodama svarstyti po gegužės 31 d., jos autorius netenka teisės tais metais gauti leidimo.

12. Tyrinėtojas privalo LII kasmet iki spalio 30 d. pateikti trumpą informaciją apie darbo rezultatus; kas antri metai (neporiniais metais) iki lapkričio 30 d. privalo pateikti išsamesnę informaciją už dviejų metų kasinėjimus leidiniui "Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje". To nepadaręs tyrinėtojas praranda teisę gauti leidimą kitam sezonui.

II. Tyrinėjimai

13. Archeologijos paminklų tyrinėjimai lauko sąlygomis skirstomi į žvalgymus ir kasinėjimus.

14. Archeologijos paminklų žvalgymais laikomi tokie darbai, kurių metu renkami įvairūs duomenys apie archeologijos paminklus, jų plačiau nekasinėjant. Žvalgymų metu būtina surinkti paviršiuje esančius archeologinius radinius, taip pat užfiksuoti gyventojų turimus tokius radinius. Žvalgant leidžiama nuvalyti kultūrinius sluoksnius įvairios kilmės atodangose. Atodangose atsidengusius kapus būtina ištirti. Senovės gyvenviečių vietose bei neaiškiuose objektuose leidžiama kasti neribotą kiekį šurfų iki 1 kv. m ploto kiekvieną per ne archeologinius balastinius sluoksnius iki ryškių kultūrinių sluoksnių arba archeologinių radinių. Šurfu pataikius ant kapo, turi būti ištiriamas visas kapas, o tolesnis žvalgymas šurfais tame objekte turi būti baigtas. Kapinynuose, pilkapiuose, piliakalniuose šurfais žvalgyti draudžiama. Čia žvalgomų perkasų dydis negali būti mažesnis negu 10 kv. m.

15. Archeologinių kasinėjimų metu senkapiuose kasamų perkasų dydis negali būti mažesnis negu 10 kv. m, senovės gyvenvietėse, piliakalnių aikštelėse ir aplink akmenis perkasos negali būti mažesnės negu 25 kv. m, kituose archeologijos paminkluose perkasų plotis negali būti siauresnis kaip 1 m. Užstatytose senamiesčių teritorijose ir pastatų viduje perkasų dydis priklauso nuo konkrečios situacijos. Mažesni negu nurodytų minimalių perkasų dydžių objektai ištiriami viena perkasa. Pilkapis ištiriamas visas su prie pagrindo esančiais grioviais, duobėmis ir kitais išorėje matomais įrenginiais, pradedant perkasos ribą ne arčiau kaip 1 m nuo jų išorinio krašto.

16. Perkasos tyrinėjamame objekte jungiamos viena prie kitos, išskyrus punkte 17 numatytus atvejus. Išpjovas leidžiama daryti tik tada, kai į tiriamą perkasą patenka daugiau kaip pusė pastato, kapo, duobės. Draudžiama palikti neištirtas kontrolines ar kitokias juostas tarp perkasų, nutraukti tyrinėjimų darbus neiškasus iki įžemio-nejudinto grunto arba tik dalinai ištirti kapą, išskyrus atskirus konkrečius atvejus, kai tai padaryti trukdo atsidengusios architektūrinės detalės, į perkasą besiskverbiantis vanduo, perkasų sienelių nuošliaužos, įvairūs šiuolaikiniai inžineriniai įrenginiai, nepalankios meteorologinės sąlygos.

17. Būtinybę tirti paminklą keliose atskirose vietose gali būti: tyrinėjimai būsimųjų statybų bei kitų žemės judinimo darbų vietose; griūvančiose ir ardomose paminklų dalyse; archeologiškai ir funkciškai skirtingose paminklų dalyse; nesant archeologiškai vertingų kultūrinių sluoksnių, radinių ar kapų; ribojant tiriamus plotus statiniams, stambiems medžiams, užlietoms ar šlapioms vietoms, keliams, ištisiniams aiškiems suardymams; kai tiriamajame plote nėra galimybės iškasti perkasų iki įžemio (punktas 16), aiškinantis paminklo ribas.

18. Tyrinėjimų metu daroma tiek pjūvių, kiek tyrinėtojas mano esant reikalinga. Visais atvejais daromi duobių, židinių, stulpaviečių pjūviai. Pjūviais laikomos senovės gyvenviečių, įtvirtinimų, senamiesčių kultūrinių sluoksnių perkasų sienelės. Pilkapiai privalo turėti vieną ar du pjūvius, besikertančius statmenai vienas kitam per pilkapio sampilo centrą (jeigu pilkapio skersmuo ties pagrindu didesnis negu 10 m).

19. Visi tyrinėjimai atliekami rankiniu būdu, tarp jų ir perkastose ar kitaip nuardytose vietose, išskyrus XIX-XX a. sluoksnių nukasimą, sterilaus užpilto, suplauto ar užpustyto grunto nuėmimą, kuriuos galima nukasti mechanizuotai. Leidžiama mechani-

zuotai pašalinti iš perkasos tyrinėjimų metu perkastas žemes. Atliekant povandeninius tyrinėjimus, leidžiama sluoksnį siurbti siurbliais.

20. Paminklai, turintys kultūrinį sluoksnį, tyrinėjami pagal natūralius sluoksnius. Tyrinėtojo nuožiūra sluoksniai gali būti skaidomi į reikiamą skaičių plonesnių sluoksnelių-horizontų. Visais atvejais fiksuojamos statinių liekanos (tarp jų-keliai), atskiri radiniai, duobės, stulpavietės, iš tyrinėjamame plote vyraujančios žemės sluoksnio išsiskirianti žemė, ryškių suardymų ribos.

21. Tyrinėjimų metu archeologas privalo imtis atitinkamų priemonių, kad perkasoje dirbančiųjų žmonių neužgriūtų žemės, statinių dalys, neužtvindytų vanduo, nepatektų transporto priemonės bei negrėstų kitokio pobūdžio pavojai.

22. Tyrinėjimų metu būtina paimti: kapų ir kitų uždarų kompleksų inventorių, individualius radinius, numizmatinę, epigrafinę, datuojančią bei nusakančią etninę, ūkinę ar kitokią priklausomybę medžiagą, neaiškius daiktus, osteologinę ir medžiagą analizėms (anglys, žemė ir kt.). Paimta medžiaga tiksliai aprašoma, nurodant vietovę, perkasą, gylį, kvadratą (kapą ar kitą uždarą kompleksą). Jeigu atrenkama masinė medžiaga (keramika, statybinės detalės, gamybos atliekos), atrinkimo kriterijus jai nustato pats tyrinėtojas. Atkasus archeologiškai nevertingus kapus (XVIII-XX a.) be jokių įkapių, griaučiai neardomi, o vėl užkasami.

23. Visi atrinkti ir nepaimti masiniai radiniai užkasami pasirinktoje (tyrinėtoje ar nepaminklinėje) vietoje.

24. Tyrinėjimų pabaigoje tirtos vietos užpilamos (galima mechanizuotai) ir sutvarkomos, atstatant iki tol buvusį išorinį vaizdą (atpilant pilkapius, pylimus). Šis darbas aprašomas ataskaitoje. Neužpilti tyrinėtų vietų leidžiama tik tada, kai iškart po

tyrinėjimų jose atliekami žemės kasimo ar konservavimo darbai, dėl kurių ir buvo vykdomi šie tyrinėjimai. Sutvarkyta tirto paminklo vieta nufotografuojama. Nesutvarkius tyrinėtų paminklo vietų, tyrinėjimų vadovas kitais metais praranda teisę gauti leidimą naujiems tyrinėjimams.

III. Ataskaitos

25. Ataskaita už visus archeologinius tyrinėjimus ir žvalgymus per metus parengiama mažiausiai 3 mašinraščio egzemplioriais, pridedant reikalingą grafinę medžiagą: planus, pjūvius, piešinius bei fotonuotraukas. Grafinė medžiaga ir fotonuotraukos nuorodomis susiejamos su tekstine dalimi. Vienas įrištas ataskaitos egzempliorius pateikiamas Archeologijos skyriui, antras-muziejui, kuriame saugomi radiniai, trečias-paminklų apsaugos įstaigai. Ataskaitos vienetų pagal tyrinėtus objektus ar tomų skaičių vienam objektui nustato pats tyrinėtojas.

26. Tyrinėjimų vadovas yra ataskaitos autorius. Jeigu tam tikrą jos dalį parašė kiti asmenys, tai turi būti nurodyta ataskaitos įvade. Tyrinėjimų aprašymą parengia tyrinėjimų vadovas, išskyrus atvejus, kai pagal vieną leidimą dirba archeologų grupė. Tuomet bendra ataskaita gali būti sudaroma iš atskirų archeologų-perkasų vadovų ataskaitų.

27. Ataskaita susideda iš įvado, tyrinėjamo paminklo išorės aprašymo (pirmaisiais tyrinėjimo metais), (punktas 35 kaip naujai surastiems ar neaprašytiems paminklams), tyrinėjimų aprašymo, išvadų, radinių sąrašo, analizių duomenų (jeigu tokios daromos), fotonegatyvų sąrašo. Ataskaitos tituliniame lape būtinai nurodoma ataskaitos autoriaus pavardė, vietovės, kur tyrinėjama, pavadinimas bei tyrinėjimo metai.

28. Grafinėje medžiagoje pateikiami tyrinėjamo objekto planas (pageidautina su horizontalėmis kas 1 m) su atžymėtomis ir su pastoviais taškiniais orientyrais susietomis perkasų ir šurfų vietomis (tarp jų ir ankstesnių tyrinėjimų, jeigu išlikusi medžiaga leidžia tai padaryti); perkasų planai M 1:2O (daugiasluoksnėse gyvenvietėse, pylimuose ar kituose paminkluose-atskiras planas kiekvienam sluoksniui, išskyrus sluoksnius, neturinčius archeologinių radinių arba sluoksnius su pavieniais radiniais); perkasų sienų pjūviai (paminklams su kultūriniu sluoksniu); ir kiti pjūviai (perkasų planuose nurodant šių pjūvių vietą); atskirų statinių, kapų ar kitų uždarų kompleksų planai. Pateikiami visų individualių radinių piešiniai (jeigu iš jų du ar daugiau identiški, pakanka nupiešti vieną), charakteringos masinės medžiagos pavyzdžiai. Individualiais akmens amžiaus radiniais laikomos kiekviena retušuota, apskaldyta ar su utilizacijos žymėmis titnago skeltė ar nuoskala, puodais, skirtingo ornamento ar formos puodo dalys, visi puodų pakraštėliai su briaunomis ar dugnelių dalys su sienelėmis. Jeigu radiniai tyrinėjimų metu atiduodami konservuoti, jų piešiniai pateikiami pasibaigus konservavimo darbams atskiroje ataskaitoje ar pridedant prie kitų metų ataskaitų. Visa grafinė medžiaga pateikiama su linijiniu masteliu. Radinių piešinius gali pakeisti kokybiškos (ryškios) fotonuotraukos su linijiniu masteliu, vaizduojančios daiktus ne mažesniu negu pusė jų natūralaus dydžio (daiktams iki 2O cm dydžio). Sutartiniai ženklai ataskaitoje turi būti vienodi ir paaiškinti.

29. Ataskaitai būtinos nuotraukos, užfiksavusios radinius ir kitokius tyrinėjimų metu atidengtus objektus, kurie negrįžtamai sunyko nespėjus jų užfiksuoti grafiškai (subyrėjimas, užgriuvimas, pagrobimas ir kitoks praradimas).

30. Ataskaitos įvade nurodomas paminklo sąrašinis numeris, kas ir kada šį paminklą tyrinėjo anksčiau, kokie rezultatai, kur saugomi radiniai, ataskaitos, publikuota medžiaga. Jeigu tas pat paminklas tyrinėjamas antrus ir daugiau metų, charakterizuojant ankstesnius tyrinėjimus, pakanka nurodyti pirmųjų bei praeitų metų tyrinėjimų ataskaitas. Įvade taip pat pažymima ekspedicijos sudėtis, tyrinėjimų laikas ir tikslas.

31. Tyrinėjimai aprašomi eilės tvarka pagal perkasas, gylius (sluoksnius), kvadratus, pradedant nuo perkasos paviršiaus aprašymo: augalija, statiniai, suardymai, nuolydis ir kt. Perkasas skirstant kvadratais, jų sienelės žymimos skaičiais ir raidėmis. Perkasų, statinių, duobių, kapų, židinių, radinių, stulpaviečių numeracijos tęstinės. Nurodoma perkasų orientacija, dydis, atstumas nuo ryškių išorinių orientyrų, kvadratų dydis ir numeracija bei tyrinėjimo būdas. Aprašant statinių liekanas, pažymimi jų matmenys (tarp jų atskirų statinių dalių). Nurodomi duobių, židinių ir stulpaviečių skersmuo, gylis, užpildymas, forma pjūvyje. Aprašant kapus, pažymimas kapų duobės išryškėjimo gylis, jos forma, dydis, orientacija, kapo gylis nuo žemės paviršiaus, griaučių padėtis, ilgis, rankų padėtis, karsto matmenys (jeigu išlikę jo liekanos), įkapių išdėstymas. Reikia nurodyti degintinio kapo storį (privalomi degintinių kapų pjūviai). Aprašant pilkapių tyrinėjimus, pažymima sanpilo struktūra, degėsių, akmenų, duobių, griovių, kapų vieta, gylis ir matmenys (esant daug akmenų, nurodomi ekstremalūs ir būdingiausi dydžiai): atskirų radinių vieta ir gylis. Aprašant pylimus, nurodomas atidengtų ankstesnių pylimų aukštis ir plotis ties pagrindu, žemė, iš kurios supilti pylimai, medinių ar kitokių įtvirtinimų liekanos. Reikia aprašyti uždarų kompleksų daiktų išdėstymą vienas kito atžvilgiu, jų orientaciją. Aprašant architektūrines detales, nurodoma su kokiu sluoksniu jos susijusios,

sumūrytų plytų (akmenų) dydžiai, mūrijimo technika, tinkavimo žymės, griuvenų storis, sudėtis. Pjūviai aprašomi pažymint sluoksnių eilės seką ir storį, taip pat įžemio gylį bei rūšį.

32. Ataskaitos išvadose nurodomas bendras ištirtas plotas (pilkapių skaičius), kultūrinio sluoksnio storis (kapų skaičius), tyrinėtos vietos (kapų) chronologija. Kartu pažymima, kam atiduoti radiniai, grafinės medžiagos originalai bei fotonegatyvai. Šią medžiagą tyrinėtojas privalo atiduoti įstaigai, galinčiai garantuoti jų saugojimą.

33. Ataskaitos radinių sąraše atskirai aprašomas kiekvienas individualus radinys, pradžioje nurodant daikto pavadinimą, toliau medžiagą, iš kurios jis pagamintas, pagrindinius matmenis, radimo vietą. Identiški radiniai bei masinė medžiaga gali būti apibendrintai aprašoma laisvai pasirinkta forma (pageidautinos lentelės), pažymint tuos pačius duomenis, kaip ir individualiems radiniams. Darant masinės medžiagos atranką, ataskaitoje nurodomi atrankos kriterijai, o bendrame plane pažymima vieta, kur užkasta atrinkta medžiaga.

34. Fotonegatyvų sąraše nurodomas negatyvo inventorinis numeris, koks objektas fotografuotas bei kas fotografavo.

35. Archeologijos paminklų žvalgymo ataskaitoje pateikiami surinkti apie paminklą duomenys, tarp jų ir šurfavimo bei atodangų valymo medžiaga (aprašoma pagal punktą 31 atodangą laikant pjūviu). Naujai surastiems ir neaprašytiems paminklams papildomai būtina nurodyti paminklo geografinę situaciją, dydį, virš žemės matomas jo dalis, taip pat matmenis, apardymus, chronologiją, rekomenduojamas apsaugos priemones. Jeigu paminklas žinomas, nurodomi šaltiniai ar literatūra, kur jis minimas (jeigu jų daug - nurodomi informatyviausi).

36. Tyrinėtose vietose neradus archeologiškai vertingos medžiagos (iki XVIII a.), kastas vietas būtina pažymėti bendrame plane, tyrinėjimų aprašyme nurodant žemės sluoksnių susiklostymą, įžemio rūšį bei jo slūgsojimo gylį.

37. Pageidautinos išsamesnės, negu nurodyta bendruosiuose reikalavimuose ataskaitos. Papildomos informacijos kiekis ir gausumas priklauso nuo tyrinėtojo.

Apsvarstyta ir priimta Archeologijos skyriaus posėdyje
1993 m. gruodžio mėn..
Priimta Lietuvos istorijos instituto Mokslinėje Taryboje
1994 m. balandžio mėn..

Paruošė V. Šimėnas, G. Zabiela.